

Verantwoording Groepsrisico bestemmingsplan Hotel Van Der Valk

Inleiding

Van der Valk wil haar hotel aan de Nijmeegseweg 90 vernieuwen. Om dit mogelijk te maken is een aanpassing van het bestemmingsplan nodig.

De locatie ligt in het invloedsgebied van het vervoer van gevaarlijke stoffen over Basisnetroute A67, over de Nijmeegseweg (N271) en van een hogedruk aardgastransportleiding van de Gasunie.

De risico's voor externe veiligheid zijn onderzocht door (referentie toevoegen, vanaf hier: EV-onderzoek).

Toetsingskader

Voor dit plan wordt het toetsingskader gevormd door het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Plaatsgebonden risico

In beide wettelijke toetsingskaders is een toets aan de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico verplicht. Het plaatsgebonden risico is een maat voor de kans op overlijden als gevolg van het vrijkomen van gevaarlijke stoffen.

Uit het EV-onderzoek blijkt, dat de plannen voor Hotel Van der Valk aan de grenswaarde voldoet.

Verantwoording groepsrisico

Het groepsrisico vertegenwoordigt de kans dat er tien of meer personen komen te overlijden als direct gevolg van het vrijkomen van gevaarlijke stoffen. Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een verantwoordingsplicht.

Uit het EV-onderzoek blijkt, dat

- het groepsrisico van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A67 toeneemt tot 80% van de oriëntatiewaarde;
- het groepsrisico van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de N271 toeneemt tot ca. 25% van de oriëntatiewaarde;
- het groepsrisico van de ondergrondse aardgastransportleiding toeneemt, maar lager blijft dan 10% van de oriëntatiewaarde.

Het bevoegd gezag moet het groepsrisico in dit geval verantwoorden op grond van

- Bevt artikel 7 en 8
- Bevb artikel 12, met uitzondering van onderdelen c, d en e
In lid 2 van dit artikel staat, dat onderdelen c, d en e niet van toepassing zijn, als het groepsrisico lager is dan 10% van de oriëntatiewaarde. Het EV-onderzoek heeft aangetoond dat dat hier het geval is. Dat betekent, dat in de verantwoording van het groepsrisico van de aardgasleiding geen aandacht hoeft te zijn voor
 - o Maatregelen die de leidingexploitant treft ter beperking van het groepsrisico;
 - o Alternatieven voor het plan met een lager groepsrisico;
 - o Maatregelen ter beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst.

In de volgende paragrafen zijn de onderdelen ter verantwoording van het groepsrisico beschreven.

Hierbij is het toetsingskader uit het Beleidsplan externe veiligheid 2012-2015 toegepast, waarin randvoorwaarden staan voor de ruimtelijke ontwikkeling in drie verschillende zones langs hoofdtransportroutes voor gevaarlijke stoffen.

Hotel Van der Valk ligt in zone II. In onderstaande tabel is het toetsingskader voor deze zone weergegeven.

II	30-200 m.	Deze zone hangt samen met het invloedsgebied van brandbare gassen (BLEVE) en toxische gassen. Dit gebied omvat de 100% letaliteitspercentage van een BLEVE. Binnen deze zone geldt het volgende: • Extra kwetsbare objecten zijn niet toegestaan (basisscholen, kinderdagverblijven, ziekenhuizen, verzorgingstehuizen). • Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan. Eisen voor de inrichting: • Bij verdeling personendichtheid over gebied waar mogelijk rekening houden met het groepsrisico (van de weg of spoor af verdichten). • Goede verkeerskundige ontsluiting voor de hulpdiensten (twee kanten kunnen aanrijden) • Voldoen aan de handleiding bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid (NVBR). • Afhankelijk van type en omvang van de ontwikkeling; min. 2 vluchtroutes van de risicobron af. Bouwkundige maatregelen: • Een gebouwwontwerp/gevelconstructie die voldoende weerstand biedt tegen een drukgolf of explosie. • Centrale afgrendeling van het luchtcirculatiesysteem. • Beperken gevelopeningen en glasoppervlak aan risicozijde(n). • Beglazing aan gebouwen zodanig uitvoeren zodat scherfwerking wordt voorkomen (klasse P2A conform EN 356) met een flexibele vassing van het glas in de constructie. • Gevel (incl. beglazing en kozijnen) zodanig uitvoeren dat deze tenminste 30 minuten brandwerend is conform NEN 6069, uitgezonderd de gevel aan de niet-risicozijde(n). • Onbrandbare gevelbekleding conform brandvoortplantingsklasse 2 zoals gesteld in NEN 6065, uitgezonderd de gevel aan de niet-risicozijde(n). • Bij indeling pand kwetsbare functies (zoals kantine) zoveel mogelijk van de risicobron af situeren.
----	-----------	---

Aan de eerste voorwaarde wordt voldaan: De accommodatie valt niet onder de categorie 'extra kwetsbare objecten'.

Voor de beoordeling van de overige criteria is onder andere de Veiligheidsregio Limburg-Noord geraadpleegd.

Personendichtheid

In het EV-onderzoek is aanwezige populatie in het invloedsgebied geïnventariseerd met behulp van gegevens uit de basisadministratie adressen en gebouwen. De verandering in de personendichtheid in het plangebied is in onderstaand overzicht weergegeven:

	Maximaal aanwezig buiten bijzondere bijeenkomsten (263 dagen per jaar)		Bijzondere bijeenkomsten (twee dagen per jaar)	
	Dag	Nacht	Dag	Nacht
Huidige situatie	60	150	629	303
Nieuwe situatie	574	164	1484	333

Groepsrisico

Het berekende groepsrisico van de A67 bedraagt in de huidige situatie 0,17 keer de oriëntatiewaarde en neemt in de toekomstige situatie toe tot 0,8 keer de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico van de N271 neemt toe van 0,06 naar 0,24 keer de oriëntatiewaarde. Aangezien het groepsrisico van de A67 maatgevend is, richt de verantwoording van het groepsrisico zich op deze risicobron.

Maatregelen ter beperking van het groepsrisico

De stedenbouwkundige opzet van het vernieuwde hotel heeft rekening gehouden met de gevolgen voor het groepsrisico, door de nieuwe hoteltoren zo ver mogelijk van de A67 te bouwen. Het effect daarvan is niet precies bekend, omdat het groepsrisico van andere ontwerpen van de nieuw te bouwen hoteltoren niet is berekend. De verblijfsruimten zijn ten opzichte van het huidige hotel in meer bouwlagen ondergebracht, opdat meer parkeerruimte beschikbaar komt.

In andere richtingen uitbreiden betekent ofwel een probleem met de gasleiding of met de vrijwaringszone van de weg, of de bebouwing komt dichterbij de snelweg te staan.

De belangrijkste reden voor de toename van het groepsrisico is echter de toename van het aantal gasten en bezoekers, als gevolg van de vernieuwing van het hotel met onder andere meer faciliteiten voor bijeenkomsten (feest- en vergaderzalen).

De beste maatregel ter beperking van het groepsrisico, namelijk het beperken van het aantal personen dat blootgesteld is aan de risico's, is daardoor in strijd met het belang van Van der Valk, om juist meer mensen te kunnen verwelkomen.

In het beleid van de gemeente Venlo, zoals verwoord in het Beleidsplan externe veiligheid 2012-2015, zijn geen doelstellingen geformuleerd ten aanzien van de hoogte van het groepsrisico. Hiervoor is gekozen, omdat met de vaststelling van het Basisnet een goede balans tot stand is gekomen tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, de ruimtelijke ordening en de veiligheid.

Dat betekent, dat de wenselijkheid van ruimtelijke ontwikkelingen nabij transportroutes voor gevaarlijke stoffen getoetst wordt aan de voorkeuren die in ruimtelijk beleid zijn vastgelegd. De toets aan deze ruimtelijke kaders is uitgevoerd in de toelichting op het bestemmingsplan en zal hier verder niet worden verklaard.

Conclusie: maatregelen ter beperking van het groepsrisico zijn het effectiefst als hiermee de personendichtheid wordt beperkt en dat beperkt de uitbreidingsmogelijkheden van Hotel Van der Valk.

Hiervoor zijn geen compenserende maatregelen in de vorm van een beperking van bouw- of uitbreidingsmogelijkheden elders langs de A67 mogelijk.

Voor- en nadelen van een alternatief plan met een lager groepsrisico

De uitbreiding van hotelkamers is afgewogen op basis van een aantal ruimtelijke kaders, zoals het provinciaal omgevingsplan Limburg (POL), de provinciale verordening en de ruimtelijke structuurvisie van de gemeente Venlo.

In het algemeen is er in de regio Limburg-Noord geen behoefte aan vestigingsmogelijkheden voor voorzieningen voor vrijetijdseconomie aan de bestaande voorraad vrije-tijdseconomie alsmede aan de bestaande planvoorraad vrijetijdseconomie (Provinciale verordening 2014). Er zijn dan ook geen alternatieve locaties voor deze beperkte uitbreiding.

Conclusie: Alternatieve locaties voor het plan leiden niet tot een lager groepsrisico

Voorbereiding op rampen en incidenten

Om het groepsrisico te accepteren betrekken we vervolgens de mogelijkheden om de effecten te bestrijden en de zelfredzaamheid te verbeteren. Deze aspecten zijn van belang voor zowel het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg als voor de ondergrondse aardgasleiding.

De Veiligheidsregio Limburg-Noord is op deze onderdelen adviseur van de gemeente. De veiligheidsregio heeft op 4 mei 2018 een voorlopig advies uitgebracht op het voorontwerp

van het bestemmingsplan. Samen met de architect en (adviseurs van) Van der Valk zijn de aanbevelingen van de veiligheidsregio besproken op 24 september 2018. Naar aanleiding daarvan is het ontwerp aangepast en verduidelijkt.

<i>Mogelijkheden om de effecten van een incident of ramp te bestrijden of te beperken</i>

De veiligheidsregio schetst in haar advies de mogelijke effecten in het plangebied. Voor het bestrijden of beperken daarvan draagt in algemene zin bij:

1. Een goede bereikbaarheid van zowel de incidentlocatie als het plangebied
2. Voldoende blusmiddelen

Ad 1

Bereikbaarheid risicobron: Zowel de N271, de A67 en de hogedruk aardgasbuisleidingen zijn vanuit meerdere zijden bereikbaar. Hulpverleningsdiensten kunnen daardoor een incident ongeacht de windrichting veilig benaderen.

Bereikbaarheid plangebied: Het plangebied is enkel vanuit de Nijmeegseweg bereikbaar. In verband met meerdere mogelijke locaties van een incident op de weg en de wisselende windrichting adviseert de veiligheidsregio om het plangebied vanuit meerdere zijden bereikbaar te maken zodat de brandweerinzet minder weersafhankelijk wordt.

Dit advies is opgevolgd, door een derde ontsluiting van het terrein te realiseren aan de zijde van Noorderpoort. Deze maatregel is niet vertaald in het bestemmingsplan omdat dit buiten het plangebied ligt. Verder is de huidige situatie ook verbeterd door een tweede toegang vanaf de Nijmeegseweg te realiseren voor bevoorrading.

De veiligheidsregio constateert dat niet wordt voldaan aan de wettelijk vereiste opkomsttijd van 8 minuten. Buiten kantooruren is de opkomsttijd 10 minuten, binnen kantooruren iets lager.

Ad 2

Bij de N271 en de A67 is ter hoogte van het plangebied onvoldoende bluswater aanwezig. Voor de ongevalsbestrijding op de N271 en de A67 zijn minimaal 2 voorzieningen van ieder 90 m³/uur per 200 meter afstand noodzakelijk in de nabijheid van deze wegen.

Ten aanzien van de randvoorwaarden aan ruimtelijke ontwikkelingen nabij transportroutes heeft de gemeente Venlo in het Beleidsplan externe veiligheid 2012-2015 randvoorwaarden verbonden ten aanzien van de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid.

Op het punt van de beschikbaarheid van bluswater is in dit kader opgenomen, dat de blusvoorzieningen moeten voldoen aan de toenmalige handleiding bluswatervoorziening en bereikbaarheid. Inmiddels is deze handleiding vervangen door een regionaal beleidsmodel, dat door de gemeente Venlo is vastgesteld.

Daarin staat, dat nieuwe bluswatervoorzieningen die nodig zijn in verband met een ruimtelijke ontwikkeling, door de initiatiefnemer moeten worden aangelegd. Omdat de aanbeveling voor extra bluswater langs de (openbare) wegen niet binnen de invloedssfeer van Hotel Van der Valk ligt, eisen wij deze voorzieningen niet van de initiatiefnemer.

De afwezigheid van bluswater langs wegen en spoor is structureel.

De gemeente kiest er niet voor, om ten behoeve van één ontwikkeling extra bluswatervoorziening langs de snelweg of spoor te realiseren. De investering hierin garandeert namelijk niet, dat er altijd adequate bronbestrijding plaatsvindt: de kans is te klein, dat er binnen het bereik van de bluswatervoorziening een ongeval plaatsvindt dat niet met reguliere (blus-) middelen bestreden kan worden.

Wel zal het nieuwe gebouw en de nieuwe functies binnen het plangebied aan de eisen uit het Regionale beleidsmodel moeten voldoen. Dit zal als eis aan de omgevingsvergunning voor de nieuwbouw worden verbonden.

Mogelijkheden om de zelfredzaamheid te verbeteren

In het advies van de veiligheidsregio is beschreven op welk manier aanwezige personen zichzelf in veiligheid kunnen brengen (het zogenaamde handelingsperspectief). Het handelingsperspectief hangt sterk af van het type gevaar: een (dreigende) explosie, een brand of een (dreigende) toxische wolk.

De aanwezige personen zijn met name 's nachts niet goed in staat om het juiste handelingsperspectief te (her-) kennen en daarnaar te handelen.

De volgende maatregelen dragen bij om in algemene zin goed voorbereid te zijn op alle drie de scenario's:

- Een goede voorlichting en instructies aan het vaste personeel om in geval van een dreigend incident de aanwezige personen te kunnen waarschuwen en vervolgens ontruimingsprocedures of andere opvolging van het alarm te kunnen begeleiden.
- Snelle ontruiming van het gebouw of van bepaalde ruimtes: Als evacuatie van het gebied nodig is, moeten aanwezige personen snel het gebouw kunnen verlaten en vervolgens ook buiten in de juiste richting vluchten tot een veilig gebied of een schuilgelegenheid.
- Bescherming van het gebouw, zodat personen binnen kunnen schuilen. Bijvoorbeeld door bouwkundige versteviging van ramen en gevels, als ook de brandwerendheid daarvan. Als het alarm gaat om binnen te blijven en ramen en deuren te sluiten, moeten personeel en gasten zich kunnen verzamelen in (delen van) het gebouw dat af te sluiten is voor binnendringende lucht, om daar enkele uren te kunnen schuilen.
- Zorg ervoor de meest kwetsbare functies in het gebouw zo veel mogelijk van de eerste effecten zijn afgeschermd.

In het ontwerp van het nieuwe deel van het hotel is hier als volgt invulling aan gegeven:

- Aan de zuidzijde van het perceel is ingeval van evacuatie via de Ketelbergweg gelegenheid tot ontvluchten via een pad naar de fietsenstelling op perceel 6009 en vervolgens naar Noorderpoort. Dit is ongeveer loodrecht op de A67.
- De nieuwe hotelkamers, waar 's nachts de meeste gasten verblijven, zijn aan de zuidzijde van het perceel gesitueerd en zodoende zo ver mogelijk van de snelweg verwijderd.
- De uitvoering van noodtrappen en – uitgangen zal voldoen aan de regels in het Bouwbesluit. De voorzieningen voor een snelle ontruiming zijn met de brandweer besproken, zoals type A installatie met automatische doormelding naar de meldkamer, plaats en specificaties van nooduitgangen, belichting, brandcompartimentering et cetera. De gebouw technische eisen zijn verbonden met de ontruimingsprocedures.
- De mechanische ventilatie wordt voorzien van een goed bereikbare schakelaar, om aangezogen lucht snel te kunnen afsluiten.
- De gevels van het nieuwe deel, beschadigen hooguit licht als gevolg van de drukeffecten van een explosie. Nadere eisen zijn hiervoor niet nodig.
- De hittestraling van een gasexplosie bedraagt op een afstand van 100 meter circa 135 kW/m². De nieuwe hoteltoren valt alleen binnen deze afstand als een ongeluk op de A67, met explosie tot gevolg, zich precies ter hoogte van Hotel Van der Valk voordoet. Voor alle andere gevallen ligt het hotel in de zone 100 – 300 meter, waar de hittestraling snel afneemt tot ca. 25 kW/m². Er ontstaan brandhaarden, hout en kunststof vervormt en dubbel glas breekt.
Mogelijkheden om te voorkomen dat deze hittestraling tot ontbranding leidt zijn gevonden in de keuze van materialen:

- De hoteltoren is volledig opgebouwd met aluminium kozijnen voorzien van glas en de dichte panelen van de hoteltoren zijn van aluminium met daarin isolatie opgenomen met brandklasse B.
- Ook de begane grond en 1e verdieping zijn opgebouwd met materialen die niet leiden tot ontbranding gelijk de toren. De 1e verdieping krijgt een los frame van houten lamellen die een 0,5 meter staan van de gevel en zowel aan de bovenzijde als onderzijde van het frame aansluit op steenachtig materiaal.

De getroffen maatregelen zijn niet letterlijk vertaald in het bestemmingsplan, maar zullen op grond van artikel 3.3.2 als nadere eisen worden gesteld.

De maatregelen zullen dan ook worden getoetst in de behandeling van de bouwvergunning.

Restrisico

De bestaande risicobronnen kunnen leiden tot ongevallen met grote gevolgen voor de omgeving. De genoemde maatregelen kunnen de effecten van ongevallen reduceren tot een omvang die beter beheersbaar wordt geacht door de hulpverleningsdiensten.

Er is altijd een rest risico aanwezig: een ramp is nooit helemaal te voorkomen en ook met een goede voorbereiding zijn dodelijke slachtoffers niet altijd te voorkomen.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling wordt op grond van bovenstaande overwegingen in voldoende mate verantwoord geacht.